

Merhaba,

Sayın AAKA'cı

Benim yıllardır yapmakta olduğum uygulama 'İnsan Kùltürünü' tanımlayan sözcükleri işaretleme ve arkasından 'Arama Motoru'na' eklemektir. Bunu sistematik bir şekilde yapabilmek için kendime bazı kurallar oluşturdum. Bu kurallar çerçevesinde ben ve **AAKA** ekibim zevkle ve sabırla sözcükleri arşivliyoruz. Birkaç kelimedenden oluşan bazı sözcükleri farklı şekillerde de aratabilme imkânından dolayı ' arama çeşitliliği' açısından bakıldığında 700.000'den fazla şekilde arama yapmak da mümkün. Örneğin: "Pera Palas Oteli'ni aratabileceğiniz şekiller: 'Pera', 'Palas', 'Otel', 'Pera Palas', 'Pera Palas Oteli' (toplam 5 çeşit arama) İnsan kùltürünü araştırmaya yönelik sözcükleri arşivleme sistemi için '**AAKALAMAK**' sözcüğünü yarattım.

Saygılarımla,

Alper ALMELEK
AA-KA Kurucusu

GÖNÜLLÜ-KULLANICI AAKA VE ARŞİVLEME SÜRECİ

AAKA Arama Motor'unda araştırılabilecek sözcüklerin genel konu başlıkları nelerdir?

Aşağıda sözcüklerin kategorizasyonu hakkında genel bilgi yer almaktadır:

- Alışkanlıklar, Gelenekler, Batıl İnançlar, Bitkiler, Bilim terimleri, Kavramları, Konuları (Kimya, Fizik, Biyoloji, Tıp, Psikoloji vs)
- Deyimler, Değişler, Söyleyişler, Dinler ve Dini terimler, kavramlar
- Edebiyat (Türk ve başka milletlerin edebiyatçılarının, isimleri, Edebiyat terimleri)
- Yaratılan eser isimleri (Edebiyat, Müzik, Resim, Sinema, Bilim dalları)
- Eşyalar (Mobilya, Oyuncak, Hobi, ev vs...)
- Giyim (Kadın, Erkek)
- Hayvanlar, Hisler, Duygular (Aşk, Korku, Öfke, Yalnızlık vs...)
- İsimler (Her türlü bilinen, az bilinen, özel kişilerin isimleri)
- Roman, Piyes, Hikâyelerdeki, Kahramanların, Karakterlerin İsimleri
- Mekânlar (Şehir, Köy, Ülke, Dağ, Körfez, Köy, Kasaba, Nehir, Irmak, Deniz vs...)
- Müzik (Enstrümanlar, Terimler, Ses İfade edenler vs...)
- İnsan Grupları (Milletler, Etnik, Dini Gruplar vs...)
- Renkler (Özellikle Şiirler için)
- Resim (Ressamlar, Resim terimleri)
- Sanat (Bütün sanat dalları)
- Sinema (Sinema geçen yerler, sinema sanatçıları, sinema terimleri)
- Sözcükler (Az bilinen ve kullanılan sözcüklerin cümle içerisinde kullanışları)
- Spor Terimleri
- Tarihi Olaylar (Ağırlık 1850-1980 olmakla beraber 1850 öncesi ve 1980 sonrası da dâhil)
- Yemek, İçecek Terimleri, kültürü
- *Daha nice sözcükler*

Eserlerde on binlerce kelime var iken nasıl bir ayıklama metodu kullanılıyor?

AAKA'yı oluşturma amacı özellikle insanı tanımaya, anlamaya, incelemeye, yönelik sözcükleri belirlemek. Bir örnekle ne demek istediğimizi daha iyi ifade etmeye çalışalım. Okuduğumuz bir eserde/kitapta şu cümleyi ele alalım: "Adam, odaya girdi ve iskemleye oturdu." Bu cümlede herhangi bir sözcük AAKA lanmamıştır. Sebebi, cümlenin çok genel bir bilgi vermesi ve özellikle insanı betimleme amacı gütmemesidir. Ancak cümle şu şekilde yazılsaydı: "Tevfik Fikret, Aşyan'daki evine gitmek için faytona bindi." Bu cümlede AAKA'lanan sözcükler ve sebepleri şunlardır:

Tevfik Fikret: Önemli bir Türk şairi

Aşyan: Özel bir isim

Fayton: Dönemin kullanılan taşıma aracı

Bu cümle Tevfik Fikret'in yaşadığı dönem hakkında bize bilgi veriyor.

Siteye AAKA'ladiğimiz kitaba ait bilgileri nasıl ve nereye işleyeceğiz?

Öncelikle linkte size yüklemeye kullanacağınız excel dosya veriyoruz.

Excel dosyamızda yer alan ilk sayfanın (sheet) ismi "Kitap Bilgileri" dir. Bu alana Kitap Tanıtım Kartı diyoruz.

1. Sayfa

Kitap Tanıtım Kartı nedir ve neleri içerir?

Kitabın ismi : Kapakta gördüğünüz eserin ismi

Yazarın ismi : Eser sahibi

Yazım yılı : Eski ve/veya yeni zamanda yazılmış eserin yazıldığı, yıldır. Bazı kitaplarda yazım yılı yazılmaktadır. Yazmayanlarda zamanınızı almayacaksa Google, Wikipedia'dan faydalanabilir ve yazabilirsiniz.) Bu bilgilere ulaşamıyorsanız boş geçebilirsiniz.

Basım Yılı : Kitabın/Eserin sayfada belirtilen baskı yılı. Bazı kitaplarda/eserlerde birkaç basım yılı görebilirsiniz. Bu durumda son baskı yılı sizin okuduğunuz eser/kitaba aittir.

Yayın evi : Kitabın/Eserin yayın haklarının elinde olduğu kurumu ifade eder.

Tercüman : Yabancı Eserlere ait çevirmenleri ifade eder. Eser yabancı kaynaklı değil ise, boş geçebilirsiniz.

AA-KA No : Bu kısmı boş geçiyoruz. Site yönetimi otomatik bir numara atayacaktır.

ISBN No : Kitabın/Eserin barkodunu ifade eder. Barkodun kullanılmaya başladığı tarihten itibaren ve günümüz kitapların hepsinde yer almaktadır. Çok eski bir eser okuyorsanız bulamayabilirsiniz. Bu durumda lütfen 999-999-99-9 giriniz.

Kitap Türü : Okuduğunuz Kitap/Eser aşağıda belirttiğimiz hangi kategoriye giriyorsa lütfen aşağıda belirttiğimiz şekilde imla ve yazım kurallarına uyarak giriniz. Eğer, aşağıda belirttiğimiz kategori haricinde bir kitap/eser okuyorsanız (bazı kitaplarda kitabın/eserin hangi kategoride olduğu kapakta, sırtında, arkasında, giriş sayfasında veya kitabın tanıtım bilgilerinde yer alabilir.) onu girebilirsiniz.

- ✓ Anı
- ✓ Araştırma
- ✓ Araştırma-Makale
- ✓ Biyografi
- ✓ Deneme

- ✓ Gezi
- ✓ Hikaye
- ✓ Masal
- ✓ Otobiyografi
- ✓ Psikoloji
- ✓ Roman
- ✓ İş Dünyası
- ✓ Şiir
- ✓ Tiyatro

Sayfa Sayısı : Kitabın/Eserin bittiği sayfa numarasını gösterir.

Emeği Geçenler : Kitabın/Eserin künye kısmında, kitabın tanıtım bilgileri kısmında yer alan, kitaba/esere katkıda bulunmuş isim ve kurumların bilgisi yazılır. Emeği geçenler birden fazla ise; her isim ve kurum yazıldıktan sonra virgül bir boşluk vererek yazmaya devam ediyoruz.

Matbaa : Kitabın/Eserin basıldığı kurumu ifade eder.

Kitabın orijinal adı : Yabancı eserlerin o ülkeye ait yazım ve ifade dilidir. Kitabın/Eserin orijinal ismi Türkçeye çevrilmiş ise orijinal adı kitabın/eserin tanıtım bilgilerinde yer alabilir. Bu kısımda da yok ise, yine aynı şekilde Google veya Wikipedia dan faydalanarak yazabilirsiniz. Bulamazsanız boş geçebilirsiniz.

2. Sayfa

Kelimeler nedir ve neleri içerir?

Bu dosyaya okuduğunuz kitaba ait AAKA'ladığınız sözcükleri (**kitabı okurken fosforlu kalemi muhakkak yanınızda bulundurmanızı tavsiye ediyoruz.**) ilgili sütunlara işliyoruz.

1. Sütun : Kelimeler

AAKA'ladığınız sözcükleri bu alana işliyoruz. Burada dikkat etmemiz gereken önemli hususlar şunlardır ve örnekleri aşağıda gösterilmiştir.

- ✓ Sözcüklerin ilk harfi ve sonraki diğer harfi muhakkak büyük harfle olmalıdır. (Örneğin; Ali, Tabure, Gürbüz Sokak, Atatürk Bulvarı, Şarap, Osmanlı, Almanya, Sarı, Erciyes Dağı, Gürgen Ağaç, Orkide v.b. gibi)
- ✓ Sözcükleri muhakkak yalın halleri ile yazmamız gerekiyor. Kitaplarda/eserlerde bazı ifadeler vurgu, çoğulculuk ifade edebilir. Arama yapmak isteyen araştırmacıları doğru hedeflere yönlendirmek için çok önemlidir. (Örneğin; Mavilik – Mavi olmalı, Elm Sokağı, Elm Sokak olmalı, Şarabı- Şarap olmalı, Halılar- Halı olmalı, Uçağı- Uçak olmalı, Koltuğu-Koltuk olmalı v.b.)
- ✓ Yine yukarıdaki ifadelerde araştırmacıların işlerini kolaylaştırmak için zamanımızı almayacak bazı sözcüklerin vurguları önem taşıdığı için iki şekilde

girmemizde fayda vardır. (Örneğin; Eserde/kitapta İspanyol Şarabı, Gürbüz Sokağı, Osmanlı Koltuğu gibi ifadeleri belirtildiği gibi yazmak aynı şekilde yine yukarıda belirttiğimiz gibi yalın hallerini de yazmamız arşive katkı sağlayacaktır. İspanyol Şarap, Gürbüz Sokak, Osmanlı Koltuk şeklinde.)

- ✓ Bazı kurumların eserlerde kısaltmaları yazılmıştır. Bu kısaltmaları eserde yazıldığı gibi ilk harfi büyük sonrası küçük olabilir veya tümü büyük olabilir. Eserde kullanıldığı şekilde yazmanızı rica ediyoruz. (Örneğin; UNICEF, TBMM, LOSEV, IBM, GM, McDonald's, P&G, v.b.)
- ✓ Bazı eserlerde/kitaplarda dönemin kahramanları Romen rakamlarıyla ifade edilmektedir. Arşivimizde Romen rakamlarını kullanmadığımız için normal sayıları kullanmaktayız. (Örneğin; I.Abdulhamit yerine 1. Abdülhamit, III.Henry yerine 3. Henry, IV. Murad yerine 4. Murat şeklinde giriniz lütfen.)

2. Sütun : Geçtiği Sayfa No

Bu alana girdiğimiz sözcüklerin hangi sayfada yer aldığını giriyoruz. (Örneğin; UNICEF 4. Sayfada yer alıyorsa bu sütuna 4 sayısını giriyoruz.) Bazı kitaplarda/eserlerde ilk sayfalar Romen rakamı ile işaretlenmiş olabiliyor. Daha sonra normal sayılarla eser/kitap devam etmektedir. Kelimeler başlığında ifade ettiğimiz gibi Romen rakamı kullanmadığımız için bu sayfayı/sayfaları 0 olarak giriyoruz. Eğer UNICEF sözcüğü XII. Sayfada yer alıyorsa bunu 0 olarak giriyoruz.

3. Sütun : Kahraman mı?

Bu alana yazarın kitabında/eserinde kullandığı ve ana karakterleri oluşturan kişilere biz kahramanlar diyoruz. Bu alana okuduğunuz eserde yer alan isimleri 1. Sütuna yazdığınız isim kahraman ise, bu alana Evet diyorsunuz. 3.4.5. Sütunlar sadece Evet olarak işaretlenmektedir. Hayır kullanmıyoruz. (Örneğin; Shakespeare nin Otello adlı eserinde Otello 1. Sütuna yazılmakta, 3. Sütuna ise Evet olarak işaretlenmektedir.)

4. Sütun : Görsel mi?

Bazı kitaplarda/eserlerde resimler kullanılmaktadır. Bu resimler kurum/kişi/nesneyi birebir ifade ediyor ise, Evet diyoruz. (Örneğin; Meryem Arslan'ın İnovasyon adlı kitabında 36. Sayfasında "Filli Su Saat" resmi bulunmaktadır. Bu durumda 1. Sütuna Filli Su Saat yazıyoruz. Görsel mi? Sütununa Evet diyoruz. Yine aynı şekilde "Bir Sosyal Medya Danışmanın Anıları adlı Aytaç Mestçi'nin kitabının 43. Sayfasında YouTube 'nin resmi bulunmaktadır. Yine aynı şekilde 1. Sütuna YouTube yazıyor ve 4. Sütuna Evet diyoruz.)

5. Sütun : Eser mi?

Bazı kitaplarda aynı yazara ait ve/veya başka yazarlara ait eserlerin ismi bulunmaktadır. Bunları 1. Sütuna yazarak 5. Sütuna evet yazarak işliyoruz. (Örneğin;

Dostoyevski'nin İkiiz adlı eserinin 9. Sayfasında İnsancıklar adlı eserden söz etmesi üzerine 1. Sütuna İnsancıklar, ikinci sütuna 9 ve 5. Sütuna ise Evet yazıyoruz. Yine aynı şekilde başka bir örnek verecek olursak; Kürşat Başar'ın Yaz adlı kitabının 81. Sayfasında Oblomov adlı eserden söz ettiği için, 1. Sütuna Oblomov, 2. Sütuna 81 ve 5. Sütuna Evet yazıyoruz.

AAKA'ladığınız kitabı/eseri sitenize nasıl yükleyeceğim?

Çok basit! Okuduğunuz eseri fosforlu kalem ile AAKA'ladınız. Daha sonra size linkte verdiğimiz dosyaya yukarıda anlattığımız bilgiler ışığında işlediniz. Size verdiğimiz dosyaya okuduğunuz eserin adını ve kitabın yazarın ismini vererek bilgisayarınıza kaydetmeyi unutmayın!

Artık hazırsınız!

İsmini verdiğiniz dosyanızı, ali.keles@kitapindeksi.com adresine eser yükleme sözleşmesinde belirtildiği şekilde; adınızı ve soyadınızı, size ulaşabilmemiz açısından telefon numarasını yazarak gönderiniz.

Dosyanız artık bizde! Uygun gördüğümüz takdirde, isminiz ile birlikte sitemizde yayınlanacaktır.

Son bir işlem kaldı. Kitabın kapak sayfası.

Tarayıcınız var ise; sizden kitabın kapak sayfasını taratmanızı ve oluşturduğunuz resim dosyasını (jpg,jpeg,png) ali.keles@kitapindeksi.com adresine göndermenizi rica ediyoruz. Tarayıcınız yok ise; cep telefonunuz ile titretmeden çekip oluşturduğunuz resim dosyasını da gönderebilirsiniz.

Sizden ricamız, kitabın kapak sayfasını başka web sitelerinden alıntı yaparak yükleme yapmamanızdır.

Bol bol AAKA'lamak dileğiyle. Diğer dosyada (resimli örnekler.docx) resimli örnekler mevcuttur

Teşekkürler.

